Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4645

[Total No. of Pages :2

[5952]-SODL-101

F.Y.B.Com.

COMPULSORY ENGLISH

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right side indicate full marks.*

Q1) Attempt any 10 out of 12 from the following. **[10]**

a) Why is the speaker filled with grief in the poem 'O captain! My captain!'?

b) Who is the poet of the poem 'A prayer for my daughter'?

c) What is Farce?

d) Which are the two parties in any interview?

e) What did Sudha Murthy spot one day on her way to her hostel at the IISC in Bangalore?

f) Saki is considered to be master of which genre?

g) Who has written the poem 'Up Hill'?

h) According to the poet when is it 'easy to get angry'?

i) Which narrative technique is used in the story 'The Beggar'?

j) What are the themes of the story 'The Nightingale and the Rose'?

k) Who is Muhammad Yunus?

l) Who is Indra Nooyi?

munotes.in

Q2) Attempt any 5 out of 7 from the following. **[25]**

a) What do you mean by "The ship has weathered every rack"?

b) What sort of beauty does the poet solicit for his daughter in the poem 'A prayer for my daughter'?

c) What is 'black money' and how is it produced?

d) What makes Muhammad Yunus a development economist?

e) Do you think Indra Nooyi is a role-model for people who want to enter the world of finance?

f) Draw a character-sketch of Eleanor.

g) Explain: 'You cannot miss that inn.' from the poem 'Up-Hill' by Christina Rossetti.

P.T.O.

Q3) Attempt any 5 out of 7 from the following. **[25]**

a) Why does Skvortsov employ Lushkov?

b) Attempt the character-sketch of the Nightingale.

c) What did Sudha Murthy write in her letter to JRD Tata?

d) What did Jimmy's note reveal?

e) How will you handle the interview as a candidate?

f) What are the steps in making a presentation?

g) Explain the ways how human voice plays important role in conveying messages.

Q4) Attempt any 1 out of 2 from the following. **[10]**

a) What is 'blog' writing? Explain the tips for writing effective blog posts. Write a blog on the topic: "Impact of Covid-19 on today's education system".

b) Write a resume for the post of Accounts Manager.

✤✤✤✤

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4646

[Total No. of Pages : 3

[5952]-SODL-102
F. Y. B. Com.
112 : FINANCIAL ACCOUNTING
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks. **[5]**

i) As per ______ concept it is assumed that the business will work long lasting.

(Business Entity Concept, Going Concern Concept, Money Measurement concept)

ii) ______is the capital contributed by partner more than profit sharing ratio.

(Working capital, Deficit Capital, Surplus Capital)

iii) Income and Expenditure Account _______

(Personal Account, Real Account, Nominal Account)

iv) The real owner of asset is called as ________

(Lesse, Lessor, User)

v) Good will is an ________ assets of the business.

(Intangible, Tangible, Current)

vi) In Case of charitable trust , Excess of Income over Expenditure is called______

(Profit, Surplus, Deficits)

B) Match the Pairs. ***[5]***

	Group-A		**Group-B**
i)	AS-26	a)	User of Asset
ii)	Lessee	b)	Charitable Trust
iii)	Service Motive	c)	Intangible Asset
iv)	Profit Motive	d)	Total Profit/ Number of Years
v)	Average Profit	e)	Business

P.T.O.

munotes.in

Q2) Attempt the following questions (Any 5) **[25]**

a) What are the methods of piecemeal distribution of cash?

b) Explain the concept of Separate Business Entity.

c) What are the disadvantages of Single Entry System?

d) Explain the various types of accounting vouchers.

e) The profit earned by firm in last 4 years is given below:

Year	2017	2018	2019	2020	2021
Profit Rs.	15,000	20,000	25,000	35,000	10,000

Calculate goodwill of firm based on 3 years of purchase by using average profit method.

f) Prepare Royalty working table from the following information.

A ltd took a coal mine from B ltd on lease from 2014 for 10 years

Year	Royalty Payable
2014	43,000
2015	49,000
2016	54,500
2017	52,500

Minimum Rent is Rs.50,000. Excess of Minimum rent over royalty payable can be recovered in next two year.

g) What are the advantages of Goods and service tax?

Q3) Attempt the following questions (any 5) **[25]**

a) Explain Money measurement Concept.

b) What are the salient features of GST?

c) State the difference between receipt and payment A/c and Income and Expenditure A/c?

munotes.in

d) What are the types of lease?

e) Average profit of firm is Rs. 2,35,000, Capital employed is Rs. 15,00,000, Normal rate of return is Rs. 10% Number of years purchase 2 years. Calculate goodwill by using super profit method.

f) A keeps his books by single entry system. His position on 1st January, 2020 was as follows.

Cash at bank Rs. 5000, cash in hand Rs. 1,000 stock Rs.7,000, sundry debtors Rs. 8,400, Machinery and plant Rs. 6,500, Bills receivable Rs. 2,600, Creditors Rs. 2,500, Bills payable Rs.4,000

Prepare statement of Affairs as on 1st January, 2020.

g) What are the advantage of Accounting software?

Q4) Attempt the following questions (any 1) **[10]**

a) What is the emerging trends in Accounting?

b) What are the different types of accounting software?

✤✤✤✤

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4647

[Total No. of Pages : 6

[5952]-SODL-103
F.Y. B.Com.
113 : BUSINESS ECONOMICS
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt Any Ten. **[10]**

a) Microeconomics itself is called _____.

i) Macroeconomics ii) Competetive economics

iii) Economics of Labour iv) Economics of Agriculture

b) ______Economics itself is called group economics.

i) Fractional Economics ii) Economics of Agriculture

iii) Economics of Labor iv) Macro economics

c) The theory of diminishing marginal utility was introduced by_______ economist

i) David Ricardo ii) Alfred Marshall

iii) Adam Smith iv) Thomas Malthus

d) Demand and supply have a ______ relationship.

i) Positive ii) Negetive

iii) Neutral iv) None of these

e) ______ means the number of units purchased at a particular price.

i) Supply ii) Demand

iii) Shopping iv) Consumption

f) In Laws of Proportional change ________ is the second stage

i) Constant returns ii) Increasing returns

iii) Diminishing returns iv) None of these

P.T.O.

munotes.in

g) The long run cost curve is shaped like an English_______

i) V ii) U

iii) W iv) N

h) Average Receipt (AR) = Total Receipt (TR) ÷_______

i) Total number of unit produced

ii) Total number consumed

iii) Total number sold

iv) None of these

i) Geographically______ is not a type of market.

i) National market ii) Local market

iii) Saraf market iv) International market

j) Homogeneous goods are characteristic of ______ competition

i) Perfect competition ii) Monopolistic competition

iii) Oligopoly iv) Monopoly

k) ______ is a characteristic of monopolistic competition

i) Homogeneous goods ii) Lack of transportation costs

iii) Absolute mobility of factors iv) Advertising expenses

l) The innovation theory of profit was propounded by ______

i) Prof. Shumpiter ii) Prof. Keynes

iii) Prof. Knight iv) Prof. Clark

Q2) Solve any Five questions. **[25]**

a) Explain the relationship between total revenue, average revenue and marginal revenue.

b) State the law of diminishing marginal utility.

c) Explain the concept of price elasticity of demand in detail.

d) State the law of variable proportion.

e) State the characteristics of monopolistic competition.

f) Explain market classification.

g) State the characteristics of monopoly.

munotes.in

Q3) Solve any Five questions. **[25]**

a) Explain Ricardo's Rent theory.

b) Explain external economies.

c) Explain the concept of price discrimination.

d) State the characteristics of dualism.

e) Explain the law of supply with a diagram.

f) Explain the characteristics of Oligopoly.

g) State the characteristics of the perfect competition.

Q4) Write the answer to any one question. **[10]**

a) Explain the scope and importance of business economics by giving the definition of business economics.

b) Explain the type of cost in detail.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

PA-4647

[5952]-SODL-103
F.Y. B.Com.
113 : BUSINESS ECONOMICS
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) सूक्ष्म अर्थशास्त्रालाच .... म्हणतात.
अ) स्थूल अर्थशास्त्र ब) अंशलक्षी अर्थशास्त्र
क) श्रमाचे अर्थशास्त्र ड) शेतीचे अर्थशास्त्र

ii) .... अर्थशास्त्रालाच समूह अर्थशास्त्र असे म्हणतात.
अ) अंशिक अर्थशास्त्र ब) शेतीचे अर्थशास्त्र
क) श्रमाचे अर्थशास्त्र ड) स्थूल अर्थशास्त्र

iii) घटत्या सीमांत उपयोगीतेचा सिद्धांत .... अर्थशास्त्रज्ञाने मांडला.
अ) डेव्हिड रिकार्डो ब) अल्फ्रेड मार्शल
क) ॲडम स्मिथ ड) थॉमस माल्थस

iv) मागणी आणि पुरवठा यामध्ये .... संबंध असतो.
अ) सम ब) व्यस्त
क) तटस्थ ड) यापैकी नाही

v) .... म्हणजे विशिष्ट किमतीला खरेदी केली जाणारी नग संख्या होय.
अ) पुरवठा ब) मागणी
क) खरेदी ड) उपभोग

vi) प्रमाण प्रतिफलाच्या नियमांमध्ये .... हि दुसरी अवस्था असते.
अ) स्थिर प्रतिफल ब) वाढत्या प्रतिफल
क) घटते प्रतिफल ड) यापैकी नाही

munotes.in

vii) दीर्घकालीन खर्च वक्र इंग्रजी .... आकाराचा असतो.

अ) V　　ब) U

क) W　　ड) N

viii) सरासरी प्राप्ती (AR) = एकूण प्राप्ती (TR) ÷ ....

अ) एकूण नगसंख्या　　ब) उपभोगलेली नगसंख्या

क) विकलेली नगसंख्या　　ड) यापैकी नाही

ix) भौगोलिक दृष्ट्या .... हा बाजाराचा प्रकार नाही.

अ) राष्ट्रीय बाजार　　ब) स्थानीक बाजार

क) सराफ बाजार　　ड) आंतर्राष्ट्रीय बाजार

x) एकजिनसी वस्तू हे .... स्पर्धेचे वैशिष्टे आहे.

अ) पूर्ण स्पर्धा　　ब) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा

क) अल्पजनाधिकार स्पर्धा　　ड) एकाधिकार

xi) .... हे मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेचे वैशिष्टे आहे.

अ) एकजिनसी वस्तू　　ब) वाहतूक खर्च अभाव

क) घटकांची परिपूर्ण गतीक्षमता　　ड) जाहिरात खर्च

xii) नफ्याचा नवप्रवर्तन सिद्धांत .... यांनी मांडला.

अ) प्रा. शुपीटर　　ब) प्रा. केन्स

क) प्रा. नाईट　　ड) प्रा. क्लार्क

प्र.2) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) एकूण प्राप्ती, सरासरी प्राप्ती व सीमांत प्राप्ती यातील संबंध स्पष्ट करा.

ब) घटत्या सीमांत उपयोगितेचा नियम सांगा.

क) मागणीची किंमत लवचिकता संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.

ड) बदलत्या प्रमाणाचा नियम सांगा.

इ) मक्तेदारी युकत स्पर्धेची वैशिष्टे सांगा.

फ) बाजाराचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.

य) मक्तेदारीची वैशिष्ट्ये सांगा.

munotes.in

प्र.3) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) रिकार्डोचा खंड सिद्धांत स्पष्ट करा.

ब) बाह्य बचती स्पष्ट करा.

क) मूल्यभेद संकल्पना स्पष्ट करा.

ड) द्वयाधिकाराची वैशिष्टे सांगा.

इ) पुरवठ्याचा नियम आकृतीसह स्पष्ट करा.

फ) अल्प विक्रेताधिकाराचा अर्थ सांगून वैशिष्टे स्पष्ट करा.

य) पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्टे सांगा.

प्र.4) कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. **[10]**

अ) व्यावसायिक अर्थशास्त्राची व्याख्या सांगून व्यावसायिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा.

ब) खर्चाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4648

[Total No. of Pages :3

[5952]-SODL-104
F.Y.B.Com.
114-A : BUSINESS MATHEMATICS & STATISTICS
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right side indicate full marks.***
3) ***Use of logarithmic table and calculator is allowed.***
4) ***Symbols have their usual meaning.***

Q1) Attempt any ten of the following. **[10]**

a) What is meant by simple interest?

b) What is EMI?

c) What is Cumulative Preference shares?

d) Explain NAV of mutual funds?

e) What is full form of SEBI?

f) On which value dividend is always obtained?

g) What is meant by population in Statistics?

h) Explain random sampling?

i) What is Index Number?

j) What is relation between mean, median and mode?

k) What is meant by column matrix?

l) Write the formula of regression line on Y on X?

munotes.in

Q2) Attempt any five of the following. **[25]**

a) What are the requeirments of good measure of central tendency?

b) Find the compound interest on Rs. 5000 for 3 years at 10% p.a.?

c) Explain any five types of Matrices?

d) Find the value of determinant for the following matrix

$$A=\begin{bmatrix} 2 & 1 & 3 \\ 1 & 5 & 1 \\ 4 & 2 & 3 \end{bmatrix}$$

P.T.O.

e) Find mean, median and mode of the following data

19, 20, 22, 22, 17, 22, 20, 23, 17, 18.

f) Marks given by two judges series of eight one-act play in a drama competition

Marks by Judge A	81	72	60	33	29	11	56	42
Marks by Judge B	75	56	42	15	30	20	60	80

Obtain Spearman Rank Correlation coefficient.

g) Construct the Index number of prices for the year 1995 with 1990 as a base year using Fishers Ideal Method.

Commodity	1990		1995	
	Price	Quantity	Price	Quantity
A	18	2	24	1.5
B	12	30	15	15
C	20	15	30	15
D	10	30	19	25

Q3) Attempt any five of the following. **[25]**

a) Write note on Scatter Diagrams?

b) Calculate the standard deviation and coefficient of variation for the frequency distribution of marks of 100 candidates given below:

Marks	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
Frequency	5	12	32	40	11

c) A manufacturing company produces two types of batteries low volt and medium volt. A low volt battery requires 1 hour processing time on machine and 2 hours of labour time. A medium volt battery requires 2 hours of processing times on machine and 1.5 hours of labour time. In a week, processing machine is available for 70 hours and labour time available is 60 hours. The profit due to each of the low volt battery is Rs.60 whereas due to medium volt battery it is Rs 75. Formulate the problem as L.P.P. with a view to maximise the total profit.

d) Two companies have shares of 12% at 124 and 16% at 145. In which of the shares would the investment be more profitable?

e) A study of wheat prices at Mumbai and Kanpur yield the following data

	Mumbai	kanpur
Arithematic mean	Rs 20	Rs 21
Standard deviation	Rs 0.326	Rs 0.207

munotes.in

Correlation coefficient between the prices at Mumbai and Kanpur is 0.774. Estimate the price at Kanpur if the price at Mumbai is Rs 25 using the above data.

f) Calculate Consumer price Index using weighted average of Price Relatives method for the year 1986 and 1985 as the base for the following data:

Commodity	Quantity	Price in Rs.	
		1985	1986
A	100	8	12
B	25	6	8
C	10	5	15
D	20	10	25

g) Calculate A.M., G.M. and H.M.

8, 12, 15, 18, 22

and show that: A.M. $\geq$ G.M. $\geq$ H.M.

Q4) Attempt any one of the following: **[1×10=10]**

a) What points to be taken into consideration in the construction of Index Nembers?

b) The following statistical data provides the height (in inches) of the father and his son. Using the Karl Person's formula compute the correlation coefficient between the height of fathers and sons.

Height of Father (X)	65	66	67	67	68	69	70	72
Height of son (Y)	67	68	65	68	72	72	69	71

✤✤✤✤

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4649

[Total No. of Pages : 3

[5952]-SODL-105

First Year B.Com.

COMPUTER CONCEPTS & APPLICATION

(2019 CBCS Pattern) (114B)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Attempt any ten. **[10]**

a) The processed data is called as _____.

i) Data ii) Information

iii) Internal iv) External

b) The printed output from a computer is called ______.

i) Hard Copy ii) Soft Copy

iii) Screen Copy iv) Byte

c) _____is the storage space in the computer, where data is to be processed and instructions required for processing are stored.

i) Output device ii) Utility program

iii) Interpreter iv) Computer memory

d) MS - Office includes______

i) RAM ii) MS-Word

iii) Screen iv) Hardware

e) LAN stand for______

i) Land Area Network ii) Least Area Network

iii) Leave Area Network iv) Local Area Network

f) WWW stands for _____

i) World Whole Web ii) Web World Wide

iii) Wide World Web iv) World Wide Web

g) To protect your computer from phishing, malware, and other security threats use genuine______software.

i) Virus ii) Malicious

iii) Trojan iv) Anti-Virus

munotes.in

h) B2C is _______.

i) E-Commerce ii) Business to Consumer

iii) E-Learning iv) E-Transfer

i) NEFT and RTGS are _______ system.

i) Cheque truncation process

ii) Electronic fund transfer from bank to bank

iii) Electronic payment products within a bank

iv) Various deposit products

j) Mobile commerce also known as _______.

i) M-commerce ii) M - com

iii) M-COM iv) E-commerce

k) ______ type of card is a kind of payment card that transfers fund directly from the consumer's bank account to the merchant.

i) Debit card ii) Credit card

iii) Smart card iv) Payment card

l) _______ Program is used by web clients to view the web pages.

i) Web browser ii) Protocol

iii) Web server iv) Search Engine

Q2) Attempt any Five. **[25]**

a) Briefly discuss the software and hardware components.
b) Discuss encryption scheme major parts.
c) Which are the functions of E-Commerce?
d) Explain Technologies Used in E-Commerce Systems.
e) Discuss basic components of E-SCM.
f) Explain type of Electronic Fund Transfer (EFT).
g) Write difference between E-Commerce and M-Commerce.

Q3) Attempt any Five. **[25]**

a) What is the difference between system and application software?
b) Explain Types of Operating Systems.
c) Explain the common uses of information technology?
d) Explain steps that e-commerce companies typically follow in leveraging their information.
e) Discuss example of E-CRM software in the market.
f) Explain Working of e-Cash.
g) What is M-Commerce? Explain its scope and applications.

munotes.in

Q4) Attempt any One. **[10]**

a) Explain Block Diagram of Computer with suitable diagram.

b) Explain the various modes of e-commerce operations with example.

✤✤✤✤

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. [ ]

PA-4650

[Total No. of Pages : 6

[5952]-SODL-106

F.Y.B.Com.

115A : ORGANISATIONAL SKILL DEVELOPMENT

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10]**

i) The functions to be performed in an office can be categorized as.

a) Primary functions b) Secondary functions

c) Management functions d) Both (a) and (c)

ii) Who is responsible for office management?

a) receptionist b) office manager

c) managing director d) chief executive officer

iii) The qualities required to be possessed by an office manager are.

a) educating & training b) experience

c) leadership d) All of these

iv) _________ ensures whether performance of work in office is as per the schedule.

a) office organisation b) office management

c) office control d) office system

v) Office layout is important for a business because.

a) it increase the efficiency of office work

b) it enhances the utilization of office space

c) it facilitates supervision

d) all of the above

vi) One of the tool used to perform the function of processing of information is.

a) filing & indexing b) noting

c) audit & vouching d) reports & returns

P.T.O.

munotes.in

vii) In filing, folders, drawers, cabinets and cupboards are required.

a) vertical
b) contralised
c) horizontal
d) decentralised

viii) __________ may be defined as a guide to locate the required file.

a) indexing
b) filing
c) vouching duxapui
d) none of the above

ix) Are issued to convey the same information to a large number of employees of an organisation.

a) Office orders
b) Office circulars
c) Office memos
d) None of these

x) Need for disposal of records arises due to

a) lack of storage space
b) increasing cost of filling and storing records
c) increasing volume of records
d) all of the above

xi) _________machine is used to record speech on different media.

a) Duplicating
b) Dictating
c) Telephone answering
d) None of the above

xii) Mechanical aids used in the mail department comprise.

a) letter opening machine
b) paper folding machine
c) addressing machine
d) all of the above

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) What are the functions of modern office?

b) State the principles of management.

c) What are the benefits of office manuals?

d) Briefly explain the significance of flow of work?

e) Write a short note on SMART goals.

f) What are the qualities of a good reports?

g) What are the objectives of standardization?

munotes.in

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) What are the objectives of mechanization of an office?

b) What are the aims of scientific office management?

c) What are the advantages of digitalization of office records?

d) Write a short note on features of ideal flow of work.

e) Briefly explain the various managerial skills.

f) Why is office communication so significant?

g) Why is work measurement so important?

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

a) Define office records. Explain the objectives and significance of office records.

b) What is office automation? Explain the objectives and advantages of office automation.

munotes.in

❋ ❋ ❋

Total No. of Questions : 4]

PA-4650

[5952]-SODL-106

F.Y.B.Com.

115A : ORGANISATIONAL SKILL DEVELOPMENT

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.

3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालीलपैकी बारापैकी दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) कार्यालयात पार पाडल्या जाणाऱ्या कार्यांचे वर्गीकरण केले कशान जाऊ शकतो.

अ) प्राथमिक कार्ये ब) दुय्यम कार्ये

क) व्यवस्थापन कार्ये ड) (अ) आणि (ब) दोन्ही

ii) कार्यालयीन व्यवस्थापनाची जबाबदारी कोणाची असते?

अ) रिसेप्शनिस्ट ब) कार्यालय व्यवस्थापन

क) व्यवस्थापकीय संचालक ड) मुख्य कार्यकारी अधिकारी

iii) ऑफिस मैनेजर कडे कोणते गुण आवश्यक असते.

अ) शिक्षण व प्रशिक्षण ब) अनुभव

क) नेतृत्व ड) या सर्व

iv) ....कार्यालयातील कामकाज वेळापत्रकानुसार आहे याची खात्री करा.

अ) कार्यालय संस्था ब) कार्यालय व्यवस्थापन

क) कार्यालय नियंत्रण ड) कार्यालय प्रणाली

v) कार्यालयीन मांडणी व्यवसायासाठी महत्वाची असते कारण

अ) त्यामुळे कार्यालयीन कामकाजाची कार्यक्षमता वाढते.

ब) ते युटिलीटी युटिलायझेशन ऑफिस स्पेस वाढवते.

क) हे पर्यवेक्षम सुलभ करते.

ड) वरील सर्व.

munotes.in

vi) माहितीच्या प्रक्रियेचे कार्य करण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या साधनांपैकी एक............

अ) फायलींग व इडेक्सिंग ब) नोंद करणे

क) ऑडिट आणि पहाणे ड) अहवाल परतावा

vii) फायलिंग मध्ये, फोल्डर, ड्रावर आणि कॅबिनेट कपाट आवश्यक आहेत.

अ) उभ्या ब) नियंत्रीत

क) क्षैतिज ड) विकेंद्रित

viii) आवश्यक फाईल शोधन्यासाठी मार्गदर्शक म्हणून परिभाषित केले जाऊ शकते.

अ) अनुक्रमणिका ब) फायलिंग

क) पहात आहे ड) एकही नाही

ix) एखादी माहीती मोठ्या संख्येने कर्मचाऱ्यापर्यंत पोचवण्यासाठी जारी केली जाते.

अ) कार्यालयीन आदेश ब) ऑफर परिपत्रक

क) ऑफिस मेमो ड) एकही नाही

x) रेकॉर्डची विल्हेवाट लावण्याची गरज यामुळे उध्दभवली.

अ) स्टोरेज स्पेसची कमतरता

ब) नोंदी भरण्याची आणि साठवण्याची वाढती किंमत

क) नोंदीचे प्रमाण काढणे

ड) वरील सर्व

xi) वेगवेगळ्या माध्यमावरील भाषण रेकॉर्ड करण्यासाठी मशीनचा वापर केला जाते.

अ) नक्कल करणे ब) हुकुमशहा

क) दुरध्वनी उत्तर देणे ड) वरील पैकी काहीही नाही

xii) मेल वापरात वापरल्या जाणाऱ्या यांत्रिक सहारयांमध्ये अक्षर उघडण्याचे यंत्र असते.

अ) लेटर ओपनिंग मशिन ब) पेपर फोलडिंग मशिन

क) अॅड्रेसिंग मशिन ड) वरील सर्व

प्र.2) खालील सात पैकी पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) आधुनिक कार्यालयाची कार्ये काय आहेत?

ब) व्यवस्थापनाची तत्वे सांगा.

क) ऑफिस मैन्युअलचे फायदे काय आहेत?

ड) कामाच्या प्रवाहाचे महत्व सांगा.

इ) smart ध्येयावर एक टिपणी लिहा.

फ) चांगल्या अवहालाचे गुण काय आहेत?

य) मानकीकरणाची उद्दिष्टे काय आहेत?

प्र.3) खालील सात पैकी पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) कार्यालयाच्या यंत्रणा कारवाईची उद्दिष्टे काय आहेत?

ब) वैज्ञानिक कार्यालय व्यावस्थापनाचे उद्दिष्टे काय आहेत?

क) ऑफिस रेकॉर्ड च्या डिजिटलायझेशनये काय फायदे आहेत?

ड) आदर्श प्रवाह कार्याच्या वैशिष्ट्यावर एक टिप लिहा.

इ) विविध व्यावस्थापकीय कौशलये थोडक्यात स्पष्ट करा.

फ) कार्यालय संवाद इतके महत्वाचे का आहे? स्पष्ट करा.

य) कामाचे मोजमाप इतके महत्वाचे का आहे? स्पष्ट करा.

प्र.4) खालील दोन पैकी एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) कार्यालयीन नोंदी परिभाषित करा. कार्यलयीन अभिलेखाची उद्दिष्टे आणि महत्व स्पष्ट करा.

ब) ऑफिस ऑटोमेशन म्हणजे काय? ऑफिस ऑटोमेशनची उद्दिष्टे आणि फायदे स्पष्ट करा.

❋ ❋ ❋

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4651

[Total No. of Pages : 6

[5952]-SODL-107

F.Y.B.Com.

115B : BANKING & FINANCE

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten from the following. **[10]**

i) RTGS started service in India since _____

a) 2004 b) 2005

c) 2006 d) 2007

ii) The negotiable instrument act enacted in year______

a) 1781 b) 1881

c) 1981 d) 1681

iii) _____is not precidency bank.

a) Bank of Bengal b) Bank of Madras

c) Bank of Bombay d) Bank of Delhi

iv) Current account became useful for_______

a) Farmer b) Middle class people

c) Salaried person d) Big businessman

v) _____ is not a type of institutional bank account.

a) Joint account

b) Sole proprietorship account

c) Partnership firm account

d) Hindu undivided family account

vi) NEFT means _____

a) National electronic funds transfer

b) National electronic fee transfer

c) National electronic forum treaty

d) National electronic finance target

vii) ______ not included to capital and liability side of bank's balance sheet.

a) fixed asset b) deposits

c) borrowings d) cash reserve and surplus

P.T.O.

munotes.in

viii) ______is not types of bankers cheque.

a) demand cheque
b) bearer cheque
c) order cheque
d) crossed cheque

ix) The definition of endorsement is given in section_______ of negotiable instrument act 1881.

a) 13
b) 14
c) 15
d) 16

x) The full form of C.V.V. is ______

a) card varification value
b) card varification voting
c) card varification variant
d) card varification weightage

xi) The bank of England was established in the year_______.

a) 1594
b) 1694
c) 1794
d) 1894

xii) In India_____ private banks was nationalized in the year of 1980.

a) 06
b) 07
c) 08
d) 09

Q2) Attempt any five. **[25]**

a) Explain the types of short term loan?

b) Write information about fixed deposit account?

c) Explain the reasons of closing of bank account by bank?

d) Write information about sole proprietorship account.

e) Write short note on illiterate person's bank account.

f) Write information about immidiate mobile payment service.

g) Explain the process of remittance by demand draft?

Q3) Attempt any five. **[25]**

a) Write characteristics of bill of exchange.

munotes.in

b) Explain the following concept of crossing of bankers cheque.

   i) General crossing

   ii) Special crossing

c) Explain the effects of endorsement?

d) Explain the concept of restrictive endorsement?

e) Explain the advantages of mobile banking?

f) Explain the advantages of net banking?

g) Write short note on passbook printing.

Q4) Attempt any one. **[10]**

a) Explain the evolution of Indian banking business?

b) Explain the following sides of bank balance sheet?

   i) Capital and liability

   ii) Assets

munotes.in

❋ ❋ ❋

otal No. of Questions : 4]

PA-4651

[5952]-SODL-107
F.Y.B.Com.
115B : BANKING & FINANCE
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) आर. टी. जी. एस. सेवेची सुरुवात भारतात .... साली झाली.
अ) 2004 ब) 2005
क) 2006 ड) 2007

ii) चलनक्षम दस्तऐवज कायदा .... साली झाला.
अ) 1781 ब) 1881
क) 1981 ड) 1681

iii) .... ही प्रेसिडेंसी बैंक नाही.
अ) बैंक ऑफ बंगाल ब) बैंक ऑफ मद्रास
क) बैंक ऑफ बाम्बे ड) बैंक ऑफ दिल्ली

iv) चालू खाते .... यांना उपयुक्त ठरते.
अ) शेतकरी ब) मध्यमवर्गीय लोक
क) पगारदार व्यक्ती ड) मोठे व्यापारी

v) .... हा संख्यात्मक बैंक खात्याचा प्रकार नाही.
अ) संयुक्त खाते ब) वैयक्तिक मालकीची संस्था खाते
क) भागीदारी संस्था खाते ड) हिंदू अविभक्त कुटूंब खाते

vi) नेफ्ट (NEFT) म्हणजे ....
अ) नॅशनल इलेक्ट्रॉनिक फंडस् ट्रान्सफर ब) नॅशनल इलेट्रॉनिक फी ट्रान्सफर
क) नॅशनल इलेक्ट्रॉनिक फोरम ट्रिटी ड) नॅशनल इलेट्रॉनिक फायनान्स टार्गेट

vii) बँक ताळेबंदाच्या भांडवल व दायित्व बाजुला .... चा समावेश होत नाही.

अ) स्थावर मालमत्ता ब) ठेवी

क) घेतलेली कर्जे ड) राखीव निधी व अधिक्य

viii) .... हा धनादेशाचा प्रकार नाही.

अ) मागणी धनादेश ब) वाहक धनादेश

क) आदेश धनादेश ड) रेखांकित धनादेश

ix) चलनक्षम दस्तऐवज कायदा 1881 च्या .... व्या कलमात पृष्ठांकनाची व्याख्या दिली आहे.

अ) 13 ब) 14

क) 15 ड) 16

x) सी व्ही. व्ही. चे पुर्ण रुप .... हे आहे.

अ) कार्ड व्हेरिफिकेशन व्हल्यू ब) कार्ड व्हेरिफिकेशन वोटींग

क) कार्ड व्हेरिफिकेशन वेरियंट ड) कार्ड व्हेरिफिकेशन वेटेज

xi) बँक ऑफ इंग्लंडची स्थापना .... साली झाली.

अ) 1594 ब) 1694

क) 1794 ड) 1894

xii) भारतात 1980 मध्ये .... खासगी बँकांचे राष्ट्रीयीकरण झाले.

अ) 06 ब) 07

क) 08 ड) 09

munotes.in

प्र.2) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) अल्पमुदत कर्जाचे प्रकार स्पष्ट करा.

ब) मुदत ठेव खात्याची माहिती लिहा.

क) बँके कडून खाते बंद करण्याची कारणे स्पष्ट करा.

ड) एकल मालकीची संस्था या खात्याची माहिती लिहा.

इ) टिप लिहा – निरक्षर व्यक्तीचे खाते.

फ) तत्काळ मोबाईल भरणा सेवा याबद्दल थोडक्यात माहिती लिहा.

य) मागणी धनाकर्षाच्या सहाय्याने पैसे पाठविण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.3) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) विनिमय पत्राची वैशिष्टे लिहा.

ब) धनादेश रेखांकनाच्या खालील संकल्पना स्पष्ट करा.

i) सामान्य रेखांकन ii) विशेष रेखांकन

क) पृष्ठांकनाचे परिणाम स्पष्ट करा.

ड) निर्बंधात्मक पृष्ठांकनाची संकल्पना स्पष्ट करा.

इ) मोबाईल बैंकींगचे फायदे स्पष्ट करा.

फ) नेट बैंकींगचे फायदे स्पष्ट करा.

य) टिप लिहा –पासबुक.

प्र.4) कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) भारतातील बैंक व्यवसायाची उत्क्रांती स्पष्ट करा.

ब) बँक ताळेबंदाच्या खालील बाजू स्पष्ट करा.

i) भांडवल व दायित्व

ii) मालमत्ता

❋ ❋ ❋

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4652

[Total No. of Pages : 4

[5952]-SODL-108
F.Y.B.Com.
115 C : COMMERCIAL GEOGRAPHY
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Neat diagram must be drawn wherever necessary.***
3) ***Use of map stencils is allowed.***
4) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10×1=10]**

i) Write the definition of Commercial Geography.

ii) Give two examples of secondary economic activity.

iii) Name two trees of equatorial evergreen forest.

iv) State any two measures for conservation of water resources.

v) Write two disadvantages of over population.

vi) What is dependency ratio?

vii) Name two centres of cotton textile industry in india.

viii) State two advantages of road transport.

ix) What is trade?

x) Name two geographical tourist places in India.

xi) What is tourism?

xii) What is a contour line?

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Approaches of Commercial Geography.

b) Primary economic activity.

c) Renewable resources.

d) Energy resources.

e) Factors affecting on Trade.

f) Write the physical factors affecting tourism.

g) Write the disadvantages of chorepleth method.

P.T.O.

munotes.in

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Nature of Commercial Geography.

b) Tertiary economics activities.

c) Non-renewable resources.

d) Advantages and disadvantages of road transport.

e) Role of WTO in International Trade.

f) Write the cultural factors that affect tourism.

g) Describe the elements of the map.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[1×10=10]**

a) Give the classification of resources and describe man-made resources.

b) Explain the factors affecting on the industrial location.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

PA-4652

[5952]-SODL-108

F.Y.B.Com.

115 C : COMMERCIAL GEOGRAPHY

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3* तास*]* *[*एकूण गुण *: 70*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढाव्यात.
3) नकाशा स्टेन्सिल्स वापरण्यास परवानगी आहे.
4) उजव्या बाजूकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालील पैकी कोणतेही 10 प्रश्न सोडवा. **[10×1=10]**

i) व्यापारी भूगोलाची व्याख्या लिहा.

ii) द्वितीयक व्यवसायाची दोन उदाहरणे द्या.

iii) विषुववृत्तीय सदाहरित अरण्यातील दोन वृक्षांची नावे लिहा.

iv) जल संसाधन संवर्धनाचे कोणतेही दोन उपाय सांगा.

v) अतिरिक्त लोकसंख्येचे दोन तोटे लिहा.

vi) अवलंबित्व भार म्हणजे काय?

vii) भारतातील दोन सुती वस्त्रोद्योग केंद्रांची नावे लिहा.

viii) रस्ते वाहतुकीचे दोन फायदे सांगा.

ix) व्यापार म्हणजे काय?

x) भारतातील दोन भौगोलिक पर्यटन स्थळांची नावे लिहा.

xi) पर्यटन म्हणजे काय?

xii) समोच्च रेषा म्हणजे काय?

प्र.*2)* खालील पैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[5×5=25]**

अ) व्यापारी भूगोलाच्या अभ्यास पद्धती.

ब) प्राथमिक श्रेणीचे व्यवसाय.

क) पुनर्नविकरणीय साधन संपदा.

ड) ऊर्जा संसाधने.

इ) व्यापारावर परिणाम करणारे घटक.

फ) पर्यटनावर परिणाम करणारे प्राकृतिक घटक लिहा.

य) छाया पद्धतीचे फायदे तोटे लिहा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[5×5=25]**

अ) व्यापारी भूगोलाचे स्वरूप.

ब) तृतीय श्रेणीचे व्यवसाय.

क) अपुनर्नविकरणीय साधन संपदा.

ड) रस्ते वाहतुकीचे फायदे तोटे.

इ) आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील WTO ची भूमिका.

फ) पर्यटनावर परिणाम करणारे सांस्कृतिक घटक लिहा.

य) नकाशाची अंगे सांगा.

प्र.4) खालील पैकी कोणताही 1 प्रश्न सोडवा. **[1×10=10]**

अ) संसाधनांचे वर्गीकरण सांगून मानवनिर्मित संसाधने यांची सविस्तर माहिती लिहा.

ब) उद्योगधंद्यांच्या स्थान निश्चितीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4653

[Total No. of Pages : 5

[5952]-SODL-109

F.Y.B.Com.

DEFENCE ORGANIZATION AND MANAGEMENT IN INDIA

(2019 Pattern) (115D)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions :

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following **[10]**

i) Which are the important military operations of the Indian Air force?
   a) Operation Parakram & operation cactus and operation meghdoot
   b) Operation Safed sagar
   c) Option (a) and (b)
   d) None of these

ii) Reconstruction of the Indian Armed Forces since _____
   a) 1947 b) 1946
   c) 1948 d) 1950

iii) Full of CDS _____
   a) Chief of Different Staff b) Chief of Defence staff
   c) Chief of Divert staff d) All of the above

iv) After the _____India-china war, the line of Actual control was created.
   a) 1960 b) 1961
   c) 1962 d) 1963

v) Full form of AAD_____
   a) Any Air Defence b) Army Air Defence
   c) Another Air Defence d) None of the above

vi) Which one among the following is the unit raised to protect the naval assets?
   a) Sagar Nigrani Bal b) Sagar Prahari Bal
   c) Sagar Suraksha Bal d) Sagar Rakshak Bal

vii) On which of the following dates is the Navy Day celebrated in India?
   a) 4 December b) 1 February
   c) 8 October d) 15 January

viii) The Commodo unit of the Indian Air Force is named _____
   a) Ghatak b) MARCOS
   c) Garud d) Baaz

P.T.O.

munotes.in

ix) Which of the following organizations has sarvatra sarvottam suraksha as its slogan?
   a) Indian Air force b) National security force
   c) Sikh Light Infantry d) Border security force

x) Indian Army's counter insurgency school is situated in _____
   a) Vairengte b) Terpur
   c) Srinagar d) Kanker

xi) _____is a situation or Period of Lighting between countries or groups of people.
   a) War b) Quarrel
   c) Both are wrong d) Both are correct

xii) Methods of Economic warfare _____
   a) Economic Blockade b) Preclusive buying
   c) Aerial bombing d) All of the above

Q2) Attempt any five out of seven from the following **[25]**

a) Briefly discuss the Indian armed fources
b) Write a short note on National Emergency.
c) What is LAC
d) Briefly describe the importance of the NCC.
e) State the four mission objectives of the intelligence community
f) What is a war?
g) State the objectives of economic diversification.

Q3) Attempt any five out of seven from the following **[25]**

a) Write briefly about the Indian Navy.
b) Write a short Note on the ministry of Defence (MOD)
c) Write a short Note on Planning of defence
d) Briefly explain the importance of the coast Guard.
e) List the role of intelligence agencies in a country.
f) State the aims of Psychological war.
g) What are Natural Calamities?

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

a) Explain the Development of the Indian Air Force.
b) Explain in detail the importance of the make in India in the defence sector.

❋ ❋ ❋

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

PA-4653

[5952]-SODL-109
F.Y.B.Com.
DEFENCE ORGANIZATION AND MANAGEMENT IN INDIA
(2019 Pattern) (115D)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालील 12 पैंकी कोणतेही 10 सोडवा. **[10]**

i) भारतीय हवाई दलाच्या महत्वाच्या लष्करी ऑपरेशन्स कोणत्या आहेत?
अ) ऑपरेशन पराक्रम आणि ऑपरेशन कॅक्टस आणि ऑपरेशन्स मेघदूत
ब) ऑपरेशन सफेद सागर
क) पर्याय (अ) आणि पर्याय (ब)
ड) यापैंकी एकही नाही

ii) भारतीय सशस्त्र दलांची .... पासुनची पुर्नबांधणी.
अ) 1947 ब) 1946
क) 1948 ड) 1950

iii) CDS चे पूर्नरुप ....
अ) Chief of Different Staff ब) Chief of Defence staff
क) Chief of Divert staff ड) वरीलपैंकी सर्व

iv) भारत – चीन मधील .... च्या युद्धानंतर प्रत्यक्ष नियंत्रण रेषा अस्तित्वात आली.
अ) 1960 ब) 1961
क) 1962 ड) 1963

v) AAD चे पूर्नरुप ....
अ) Any Air Defence ब) Army Air Defence
क) Another Air Defence ड) वरीलपैंकी काही नाही

vi) नौदलाच्या मालमत्तेचे संरक्षण करण्यासाठी खालीलपैंकी कोणते युनिट उभारले आहे?

अ) सागर निगराणी बल   ब) सागर प्रहरी बल

क) सागर सुरक्षा बल   ड) सागर रक्षक बल

vii) खालीलपैकी कोणत्या तारखेला भारतात नौदल दिन साजरा केला जातो?

अ) 4 डिसेंबर   ब) 1 फेब्रुवारी

क) 8 ऑक्टोबर   ड) 15 जानेवारी

viii) भारतीय हवाई दलाच्या कमांडो युनिटचे नाव .... आहे.

अ) घातक   ब) मार्कोस

क) गरुड   ड) बाज

ix) खालीलपैंकी कोणत्या संस्थेचे घोषवाक्य सर्वत्त सर्वोत्तम सुरक्षा आहे?

अ) भारतीय हवाई दल   ब) राष्ट्रीय सुरक्षा रक्षक

क) शीख लाईट इन्फंट्री   ड) सीमा सुरक्षा दल

x) भारतीय लष्कराची बंडखोरी विरोधी शाळा .... येथे आहे.

अ) वैरेंगते   ब) तेजपूर

क) श्रीनगर   ड) कंकेर

xi) आपल्या इच्छा आपल्या विरोधकांवर सक्तीने लादण्याची हिंसक कृती म्हणजे .... होय.

अ) युद्ध   ब) भांडण

क) दोन्हीही चूक   ड) दोन्हीही बरोबर

xii) आर्थिक युद्धतंत्राच्या पद्धती

अ) आर्थिक नाकाबंदी   ब) प्रतिबंधात्मक खरेदी

क) हवाई बॉम्बफेक   ड) वरील सर्व

प्र.2) खालील 7 पैंकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) भारतीय लष्करीदलांबाबत थोडक्यात सांगा.

ब) राष्ट्रीय आणीबाणीविषयी थोडक्यात लिहा.

क) एल.ए.सी. (LAC) म्हणजे काय?

ड) एन.सी.सी. चे महत्व थोडक्यात सांगा.

इ) गुप्तहेरांच्या मोहिमांची चार उद्दिष्ट्ये सांगा.

फ) युध्द म्हणजे काय?

य) आर्थिक विकेंद्रिकरणाचे उद्दिष्ट्ये सांगा.

munotes.in

प्र.3) खालील 7 पैंकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) भारतीय नौदलाविषयी थोडक्यात लिहा.

ब) संरक्षण मंत्रालयाबाबत थोडक्यात माहिती द्या.

क) संरक्षणाचे नियोजन यावर टिप लिहा.

ड) कोस्ट गार्डचे महत्व थोडक्यात सांगा.

इ) एखाद्या देशातील गुप्तचर संस्थांच्या कामांची यादी सांगा.

फ) मानसिक युद्धातील उद्दिष्ट्ये थोडक्यात सांगा.

य) नैसर्गिक आपत्ती कोणत्या प्रकारच्या असतात?

प्र.4) खालील 2 पैंकी कोणतेही 1 प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) भारतीय हवाई दलाच्या विकासाचे परीक्षण करा.

ब) संरक्षण क्षेत्रातील मेक इन इंडिया कार्यक्रमाचे महत्व विस्ताराने स्पष्ट करा.

❋ ❋ ❋

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4654

[Total No. of Pages : 6

[5952]-SODL-110
F.Y.B.Com.
115E : THEORY AND PRACTICE OF CO-OPERATION
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10]**

i) An organization formed on the principle of equality by voluntary association of individuals for advancement is _____

a) Partnership Firm b) Co-operative Society
c) One Person Company d) Joint Stock Company

ii) The full form of ICA is ______

a) Indian Co-operative Alliance
b) International Consumer Alliance
c) International Co-operative Alliance
d) Indian Consumer Alliance

iii) In_____year, the first Co-operative Society law formed in India.

a) 1950 b) 1947
c) 1904 d) 1948

iv) _______regulates the registration and other activities of a Co-operative Society.

a) NABARD b) SBI
c) SEBI d) RCS

v) The word ‘Co-operation’ derived from ______language.

a) German b) Latin
c) Italian d) Greek

vi) The basic idea behind Co-operation is _____

a) Self-help and mutual help
b) Self-help
c) Mutual help
d) Each for all and all for each

P.T.O.

vii) The objective of Co-operative Society is _____

a) Service b) Profit

c) Self-help d) Mutual help

viii) The entire means of production is owned and operated by individuals in ____

a) Co-operation b) Socialism

c) Capitalism d) Communism

ix) International Co-operative Alliance was founded by the International Co-operative Congress held in _____

a) 1865 b) 1875

c) 1895 d) 1995

x) 'One man one vote' principle was recommended by _____Committee.

a) Gorwala b) Maclagan

c) Minto Morley d) Montague Chelmsford

xi) The member of a Co-operative Society have _____liability.

a) Limited b) Unlimited

c) Joint d) Joint and Several

xii) The Rules and Regulations of a Co-operative Society is formed in its _____

a) Co-operative Act b) Co-operative Rules

c) Bylaws d) General Body

Q2) Attempt any five out of seven from the following **[25]**

a) State the benefits of Cooperative Organization.

b) Write in brief about the salient features of the Fedrick Nicholson Report.

c) Write a short note on the Contribution of cooperative leaders in India.

d) Explain the similarities between co-operation and capitalism.

e) Write a short note on 'Co-operative Sugar Factories'.

f) Explain the objectives of Labour Co-operative Societies.

g) State the objectives of Audit.

munotes.in

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) Explain the problems of cooperative sector?

b) What are the contributions of Dr. Verghese Kurien in dairy cooperatives in India?

c) Write a short note on 'Recommendations of the Gorwala Committee'.

d) State the characteristics of Communist Economy.

e) Write a short note on 'Multi-Purpose Organization'

f) State the functions of Labour Co-operative Societies.

g) Write a short note on 'Globalization'.

Q4) Attempt any one out of two from the following **[10]**

a) Explain the role of Central Government in Co-operative Movement.

b) Discuss the objectives of Co-operative Marketing.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

PA-4654

[5952]-SODL-110

F.Y.B.Com.

115E : THEORY AND PRACTICE OF CO-OPERATION

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीपैकी कोणतेही 10 सोडवा. **[10]**

i) व्यक्तीच्या स्वेच्छेने एकत्र येऊन उन्नतीसाठी समानतेच्या तत्वावर निर्माण केलेली संघटना म्हणजे .... होय.

अ) भागीदारी संस्था ब) सहकारी संस्था

क) एकल व्यापारी संस्था ड) संयुक्त भांडवली संस्था

ii) आयसीए (ICA) चे पूर्ण रूप .... आहे.

अ) इंडियन को-ऑपरेटिव्ह अलायन्स ब) इंटरनॅशनल कंज्युमर अलायन्स

क) इंटरनॅशनल को-ऑपरेटिव्ह अलायन्स ड) इंडियन कंज्युमर अलायन्स

iii) .... साली भारतामध्ये सहकारी संस्था कायदा अस्तित्वात आला.

अ) 1950 ब) 1947

क) 1904 ड) 1948

iv) .... हे सहकारी संस्थेच्या नोंदणी व इतर कार्यांवर नियंत्रण ठेवते.

अ) नाबार्ड ब) एसबीआय

क) सेबी ड) आरसीएस

v) 'को-ऑपरेशन' हा शब्द .... भाषेमधून आला आहे.

अ) जर्मन ब) लॅटिन

क) इटॅलियन ड) ग्रिक

vi) सहकारामागील मूळ कल्पना .... आहे.

अ) स्वयं सहाय्य व परस्पर सहाय्य ब) स्वयं सहाय्य

क) परस्पर सहाय्य ड) प्रत्येक सर्वांसाठी आणि सर्व प्रत्येकासाठी

vii) सहकारी संस्थेचे उद्दिष्ट्य .... आहे.

अ) सेवा　　ब) नफा

क) स्वयं सहाय्य　　ड) परस्पर सहाय्य

viii) .... मध्ये उत्पादनाची सर्व साधने ही व्यक्तीच्या मालकीची असतात व तो स्वतः हाताळत असतो.

अ) सहकार　　ब) समाजवाद

क) भांडवलवाद　　ड) साम्यवाद

ix) आंतरराष्ट्रिय सहकार कॉंग्रेसने आंतरराष्ट्रिय सहकार युतीची स्थापना .... मध्ये केली.

अ) 1865　　ब) 1875

क) 1895　　ड) 1995

x) 'एक व्यक्ती एक मत' तत्वाची शिफारस .... समितीने केली होती.

अ) गोरवाला　　ब) मॅकलेगन

क) मिंटो मॉर्ले　　ड) मॉन्टेग चेम्सफोर्ड

xi) सहकारी संस्थेच्या सभासदांची जबाबदारी .... असते.

अ) मर्यादित　　ब) अमर्यादित

क) संयुक्त　　ड) संयुक्त आणि अनेक

xii) सहकारी संस्थेचे नियम व अटी या तिच्या .... मध्ये असतात.

अ) सहकार कायदा　　ब) सहकार नियम

क) उपनियम　　ड) सामान्य संस्था

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) सहकारी संस्थेचे फायदे सांगा.

ब) फेडरिक निकोलसन अहवालाची ठळक वैशिष्ट्ये थोडक्यात लिहा.

क) 'भारतातील सहकारी नेत्यांचे योगदान' यावर टिप लिहा.

ड) सहकार आणि भांडवलशाही मधील साम्यता स्पष्ट करा.

इ) 'सहकारी साखर कारखाने' यावर टिप लिहा.

फ) कामगार सहकारी संस्थेची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

य) अंकेक्षणाची उद्दिष्ट्ये सांगा.

munotes.in

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) सहकारी क्षेत्राच्या समस्या स्पष्ट करा.

ब) भारतातील डेअरी सहकारी संस्थांमध्ये डॉ. वर्गीस कुरियन यांचे योगदान काय आहे?

क) 'गोरवाला समितीच्या शिफारशी' यावर टिप लिहा.

ड) साम्यवादी अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये सांगा.

इ) 'बहुउद्देशीय संस्था' यावर टिप लिहा.

फ) कामगार सहकारी संस्थेची कार्ये सांगा.

य) 'जागतिकीकरण' यावर टिप लिहा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही 1 प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) सहकारी चळवळीमध्ये केंद्र सरकारची भूमिका स्पष्ट करा.

ब) 'सहकारी विपणनाची उद्दिष्ट्ये' यावर चर्चा करा.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4655

[Total No. of Pages : 4

[5952] - SODL - 111

F.Y. B.Com.

115F : MANAGERIAL ECONOMICS

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*
3) *Draw the diagrams wherever is necessary.*

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10×1=10]**

i) What is managerial economics?

ii) What is indifference Curve?

iii) What is demand forecasting?

iv) What is Supply?

v) What is variable cost?

vi) What is Marginal revenue?

vii) What is private company?

viii) What is a public enterprise?

ix) What is capital rationing?

x) What is fixed cost?

xi) What is demand?

xii) What is cross elasticity?

munotes.in

P.T.O.

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Explain scope of managerial.

b) Explain survey method of demand forecasting.

c) Explain characteristics of managerial economics.

d) Explain law of returns to scale.

e) What is profit management? Explain how profit is measuring.

f) Explain methods of capital budgeting.

g) Explain merits of MNCs.

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[5×5=25]**

a) Explain types of cost.

b) Explain concept of marginal cost pricing.

c) Explain nature of capital budgeting.

d) Explain components of pricing of the product.

e) Explain concept of utility.

f) Explain determinants of supply.

g) Explain concept of production function.

munotes.in

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[1×10=10]**

a) What is elasticity of demand? Explain types of elasticity of demand.

b) What is partnership? Explain merits and demerits of partnership.

Total No. of Questions : 4]

PA-4655

[5952] - SODL - 111

F.Y. B.Com.

115F : MANAGERIAL ECONOMICS

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.1) खालील बारा पैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10×1=10]**

i) व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्र म्हणजे काय?

ii) समवृत्ती वक्र म्हणजे काय?

iii) मागणी अंदाज म्हणजे काय?

iv) पुरवठा म्हणजे काय?

v) बदलता खर्च म्हणजे काय?

vi) सीमांत प्राप्ती म्हणजे काय?

vii) खाजगी कंपनी म्हणजे काय?

viii) सार्वजनिक उपक्रम म्हणजे काय?

ix) भांडवल रेशनिंग म्हणजे काय?

x) स्थिर खर्च म्हणजे काय?

xi) मागणी म्हणजे काय?

xii) छेदक लवचिकता म्हणजे काय?

munotes.in

प्र.2) खालील सात पैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[5×5=25]**

अ) व्यवस्थापकीय व्याप्ती स्पष्ट करा.

ब) मागणी अंदाजाची सर्वेक्षण पद्धत स्पष्ट करा.

क) व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ड) प्रत्यय फलाचा नियम (परताव्याचा नियम) स्पष्ट करा.

इ) नफा व्यवस्थापन म्हणजे काय? नफा कसा मोजला जातो ते स्पष्ट करा.

फ) भांडवली अंदाजाच्या पद्धती स्पष्ट करा.

य) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे गुण स्पष्ट करा.

प्र.3) खालील सात पैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[5×5=25]**

अ) खर्चाचे प्रकार स्पष्ट करा.

ब) किरकोळ किमतीची संकल्पना स्पष्ट करा.

क) भांडवली अंदाजाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

ड) उत्पादनाच्या किंमतीचे घटक स्पष्ट करा.

इ) उपयोगीतेची संकल्पना स्पष्ट करा.

फ) पुरवठ्याचे निर्धारक स्पष्ट करा.

य) उत्पादन कार्याची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.4) खालील दोन पैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. **[1×10=10]**

अ) मागणीची लवचिकता म्हणजे काय? मागणीच्या लवचिकतेचे प्रकार स्पष्ट करा.

ब) भागीदारी म्हणजे काय? भागीदारीचे गुण आणि दोष समजावून सांगा.

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PA-4656

[5952]-SODL-112

F.Y.B.Com.

ESSENTIALS OF E-COMMERCE

(2019 CBCS Pattern) (116A)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 70***

Q1) Attempt any ten **[10]**

i) This is a protocol which allows files to be transferred from one computer to anothercomputer

a) tcp/ip b) ftp

c) http d) none of these

ii) Which among the following is not an example for Search engine?

a) google b) msn

c) alta vista d) none of these

iii) Monster. com is an example of ____website

a) c2c b) b2e

c) b2b d) b2c

iv) ______is the first page of a web site.

a) web page b) home page

c) domain d) none of these

v) What is the process of making a copy of the information stored on a computer?

a) backup b) anti-virus

c) firewall d) biometrics

vi) Which segment do eBay, Amazon.com belong?

a) b2b b) b2c

c) c2b d) c2c

vii) Which will not harm computer resources

a) firewall b) virus

c) trojan horse d) none of the above

viii) The concept of online marketing and selling of products and services through the internet is ______

a) B2G b) B2C

c) B2B d) B2E

munotes.in

ix) _____is an early form of E-commerce
   - a) SCM
   - b) EDI
   - c) Both of these
   - d) Neither of these

x) Which of the following is not related to security mechanism
   - a) encryption
   - b) decryption
   - c) e-cash
   - d) all the above

xi) Which type of add appears on a web page?
   - a) pop-under ad
   - b) pop-up ad
   - c) banner ad
   - d) discount ad

xii) What automates business processes?
   - a) Workflow
   - b) asp
   - c) workflow system
   - d) eip

Q2) Attempt Any Five **[25]**

a) What are the advantages and disadvantages of a Smart Card?

b) Explain the different steps involved in the development of an e-commerce web site.

c) What is E-commerce? Explain the role of e-commerce in business economy.

d) Explain Digital signature.

e) Explain popular Internet Browsers.

f) Explain the concept of "Business Content" in SAP Business Information warehouse.

g) What is E-Shopping? What are the advantages and disadvantages of eshopping?

Q3) Attempt any five **[25]**

a) What are the advantages of e-commerce to consumers?

b) Explain various applications of mobile commerce.

c) Explain various types of Electronic payment system.

d) How smart cards are classified? Explain.

e) What is merchant account? list the advantages of using e cash.

f) What are the security issues of E-commerce?

g) What is Supply chain Management? Why is it important in e-business environment?

Q4) Attempt any one **[10]**

a) Describe in detail various e-commerce models.

b) Explain advantages and disadvantages of Internet.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4657

[Total No. of Pages : 4

[5952]-SODL-113

F.Y.B.Com.

116B : INSURANCE & TRANSPORT

(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full makrs.*

Q1) Attempt any Ten out of Twelve from the following **[10]**

i) How many insurance companies were merged to form the Life Insurance Corporation of India?

ii) Which insurance is not covered under 'Indemnity Agreement'?

iii) If a person has insured his property with two insurance companies, which principle applies in case of fire insurance?

iv) How many vessels are covered in a single vessel policy?

v) What can be described as a social device to reduce or eliminate the possibility of loss of life and property?

vi) What is the name of the life insurance company operating in India?

vii) Who is responsible for the State highways and major district roads?

viii) When was Indian Railways Nationalized?

ix) Which transport is one of the cheapest modes of transport?

x) Which Indian state has the longest coastline?

xi) What benefits does tourism bring to our country?

xii) When was Air Cargo Carriers established?

munotes.in

Q2) Attempt any five out of Seven from the following **[25]**

a) What are the employment opportunities in the insurance sector?

b) Explain in detail about Whole Life Insurance.

c) State the elements included in Fire Insurance

d) State the scope of marine insurance.

e) What are the different advantages of transport?

f) What is Metrorail?

g) What is coastal shipping?

Q3) Attempt any five out of Seven from the following **[25]**

a) State the scope of insurance.

b) Which type of fire is not considered as a fire in Fire Insurance?

c) State the importance of Life insurance for businessmen.

d) Explain different risks in Marine Transport.

e) Explain in detail the importance of road transport in domestic trade.

f) Why we use water transport in international trade?

g) Why we have to use air transport in transport of costly things?

Q4) Attempt any one out of two from the following **[10]**

a) Explain the various principles of insurance in detail.

b) State the progress of road transport in India since 1951.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

PA-4657

[5952]-SODL-113

F.Y.B.Com.

116B : INSURANCE & TRANSPORT

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.*1)* खालील बारा पैकी कोणतेही दहा सोडवा. **[10]**

i) भारतीय जीवन विमा महामंडळ स्थापण्यासाठी किती विमा कंपन्यांचे विलीनीकरण करण्यात आले?

ii) 'नुकसान भरपाई करारा' अंतर्गत कोणता विमा समाविष्ट नाही?

iii) जर एखाद्या व्यक्तीने दोन विमा कंपन्यांसह त्याच्या मालमत्तेचा विमा काढला असेल तर आग लागल्यास कोणते तत्व लागू होते?

iv) सिंगल वेसल पॉलिसीमध्ये किती जहाजांचा समावेश असतो?

v) जीव आणि मालमत्तेचे नुकसान होण्याची शक्यता कमी करण्यासाठी किंवा नष्ट करण्यासाठी सामाजिक साधन म्हणून काय वर्णन केले जाऊ शकते?

vi) भारतात कार्यरत असलेल्या जीवन विमा कंपनीचे नाव काय आहे?

vii) राज्य महामार्ग व प्रमुख जिल्हा रस्ते यासाठी कोण जबाबदार आहे?

viii) भारतीय रेल्वेचे राष्ट्रीयकरण केंव्हा झाले?

ix) कोणती वाहतूक ही वाहतुकीच्या सर्वात स्वस्त पद्धतींपैकी एक आहे?

x) भारतातील कोणत्या राज्यात सर्वात लांब किनारपट्टी आहे?

xi) पर्यटनामुळे आपल्या देशास कोणता लाभ होतो?

xii) एअर कार्गो कॅरियर्सची स्थापना कधी झाली?

munotes.in

प्र.2) खालील सात पैकी कोणतेही पाच सोडवा. **[25]**

अ) विमा क्षेत्रात रोजगाराच्या कोणत्या संधी आहेत?

ब) आजीवन जीवन विम्याबद्दल तपशीलवार माहिती द्या.

क) अग्नी विम्यामध्ये समाविष्ट असलेले घटक सांगा.

ड) सागरी विम्याची व्याप्ती सांगा.

इ) वाहतुकीचे वेगवेगळे फायदे काय आहेत?

फ) मेट्रोरेल म्हणजे काय?

य) समुद्र किनाऱ्यावरील वाहतूक म्हणजे काय?

प्र.3) खालील सात पैकी कोणतेही पाच सोडवा. **[25]**

अ) विम्याची व्याप्ती सांगा.

ब) अग्नी विम्यामध्ये कोणत्या प्रकारची आग ही आग मानली जात नाही?

क) व्यावसायिकांसाठी जीवन विम्याचे महत्त्व सांगा.

ड) सागरी वाहतुकीतील विविध धोके स्पष्ट करा.

इ) देशांतर्गत व्यापारात रस्ते वाहतुकीचे महत्त्व तपशीलवार सांगा.

फ) आंतरराष्ट्रीय व्यापारात आपण जलवाहतूक का वापरतो?

य) महागड्या वस्तूंच्या वाहतुकीसाठी हवाई वाहतूक का करावी लागते?

munotes.in

प्र.4) खालील दोन पैकी कोणतेही एक सोडवा. **[10]**

अ) विम्याची विविध तत्त्वे तपशीलवार सांगा.

ब) 1951 पासून भारतातील रस्ते वाहतुकीची प्रगती सांगा.

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4658

[Total No. of Pages : 5

[5952]-SODL-114

F.Y.B.Com.

MARKETING AND SALESMANSHIP

(2019 Pattern) (116C)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Q1) Attempt any ten. **[10]**

i) Marketing is a process which aims at _____

a) Production

b) Profit making

c) The satisfaction of customer needs

d) Selling products

ii) Factors are the most popular bases for segmenting customer groups _____

a) Geography b) Demographic

c) Psychographic d) Behavioral

iii) Marketing mix for services includes ______

a) 4 ps b) 7 Ps

c) 8 Ps d) 5 ps

iv) What does the term PLC stands for_____

a) product life cycle b) production life control

c) product long cycle d) production long cycle

v) Place in marketing is also known as ______

a) Physical distribution b) Channel of distribution

c) Intermediary d) All of above

vi) _____are the key elements of promotion mix

a) Advertising and sales promotion

b) Publicity and public relations

c) Direct marketing and personal selling

d) All of the above

vii) A feature of rural marketing is the large and _____market

a) Attractive b) Neat

c) Limited d) Scattered

viii) Green marketing is part of ______

a) Re-marketing b) Event marketing

c) Social marketing d) Mega marketing

munotes.in

P.T.O.

ix) During which steps of the marketing segmentation targeting and positioning process does the firm develop a marketing mix for each segment.
   a) Market segmentation
   b) Market targeting
   c) Market Positioning
   d) The firm does not go through the development during any of the above steps.

x) Which of the following is incorrect about digital marketing
   a) Digital marketing requires electronic device for promoting goods and services
   b) Digital marketing can be done online
   c) Digital marketing can be done offline
   d) Digital marketing can be understood as online marketing, web marketing and e-mail marketing.

xi) The strategy adopted by retailer and wholesalers for creating their private brand is called is ______
   a) Store brand b) Mega brand
   c) Brand extension d) Co brand

xii) Marketing is a process that create communicates and Delivers_____
   a) Services to customers b) Products to customers
   c) Value to customer d) Benefits to customers

Q2) attempt any five **[25]**

a) Write short note on macro and micro segmentations.
b) How do you define product mix and price mix.
c) Mention the limitations of marketing segmentation.
d) Write a short note on the pricing procedure.
e) What are the types of distribution channel?
f) How is the price of commodity determined in the market.
g) Discuss the public relations.

Q3) attempt any five **[25]**

a) Explain the elements of psychology of a sales person.
b) Define the concept of rural marketing.
c) Discuss the process of selling.
d) What are blogs?
e) Define niche marketing.
f) Explain the concept of E-marketing.
g) Explain the importance of rural marketing.

Q4) attempt any one **[10]**

a) Define the term market, Explain classification of market.
b) Define the term salesmanship, explain the scope of salesmanship.

✤✤✤✤

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

PA-4658

[5952]-SODL-114
F.Y.B.Com.
MARKETING AND SALESMANSHIP
(2019 Pattern) (116C)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3* तास] [एकूण गुण : *70*

सूचना :-
1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र. *1)* खालीलपैकी कोणतेही 10 सोडवा. **[10]**

i) विपणन हि एक प्रक्रीया आहे ज्याचा उद्‌देश .... आहे.

अ) उत्पादन ब) नफा मिळवणे

क) ग्राहकांच्या गरजा पुर्ण करणे ड) उत्पादने विकणे

ii) .... घटक हे ग्राहकांच्या गटांचे विभाजन करण्यासाठी सर्वात लोकप्रिय आधार आहेत.

अ) भौगोलीक ब) लोकसंख्या शास्त्रीय

क) मानसशास्त्रीय ड) वर्तणूक/वर्तनात्मक

iii) विपणन मिश्रणा मध्ये .... सेवा समाविष्ट आहेत.

अ) 4 Ps ब) 7 Ps

क) 8 Ps ड) 5 Ps

iv) पी.एल.सी चे पुर्ण रूप ....

अ) प्रोडक्ट लाईफ सायकल ब) प्रोडक्शन लाईफ कंट्रोल

क) प्रोडक्ट लाँग सायकल ड) प्रोडक्शन लाँग सायकल

v) विपणनामधील स्थान हे .... म्हणुन देखील ओळखले जाते.

अ) भाौतिक वितरण ब) वितरण साखळी

क) मध्यस्ती ड) वरिल पैकी सर्व

vi) .... हे विक्रय वृद्धीमिश्रचे घटक म्हणुन ओळखले जाते.

अ) जाहिरात आणि विक्री प्रोत्साहन ब) प्रसिद्धी आणि जनसंपर्क

क) थेट विपणन आणि वैयक्तीक विक्री ड) वरिल पैकी सर्व

vii) ग्रामीण विपणनाचे वैशिष्ट्य म्हणजे मोठी आणि.........बाजारपेठ होय.

अ) आकर्षक
ब) व्यवस्थीत
क) मर्यादीत
ड) विखुरलेली

viii) हरित विपणन हा .... चा एक भाग आहे.

अ) पुर्नविपणन
ब) कार्यक्रम विपणन
क) सामाजिक विपणन
ड) विस्तृत विपणन

ix) बाजारपेठ विभागीकरण त्याच्या धेय्याच्या आणि स्थानाच्या कोणत्या प्रक्रीयेच्या टप्या दरम्यान प्रत्येक संघटन विभाजनासाठी......... विपणन मिश्र विकसित करते.

अ) विपणन विभागीकरण
ब) बाजारपेठ लक्षिकरण
क) विपणन स्थिती
ड) संघटना वरिलपैकी कोणत्याही टप्यावर विकास करत नाही

x) खालील पैकी .... हे डिजिटल विपणनाबद्दल चुकेचे आहे.

अ) वस्तु आणि सेवांच्या प्रचारासाठी ईलेक्ट्रानिक उपकरणांची आवश्यकता असते.
ब) डिजिटल विपणन हे ऑनलाईन होते
क) डिजिटल विपणन हे ऑफलाईन करता येते
ड) डिजिटल विपणन हे ऑनलाईन विपणन वेब विपणन आणि ई–मेल विपणन समजले जाते.

xi) किरकोळ विक्रेते आणि घाऊक विक्रेत्यांनी त्याचे खाजगी ब्रँड तयार करण्यासाठी अवलंबलेल्या धोरणाला........ म्हणतात.

अ) दुकानातील ब्रँड
ब) मेगा ब्रँड
क) ब्रँड विस्तार
ड) सह ब्रँड

xii) .... विपणन हि एक प्राथमिक प्रक्रीया आहे जि संप्रेषण तयार करते आणि वितरित करते.

अ) ग्राहक सेवा
ब) ग्राहकांसाठी उत्पादन
क) ग्राहक मुल्य
ड) ग्राहकांचा फायदा

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) बाजारपेठ विभागणी [सुक्ष्म व स्थुल] टिप लिहा.

ब) उत्पादन मिश्र आणि किंमत मिश्र संकल्पना स्पष्ट करा.

क) बाजारपेठ विभागीकरणाच्या मर्यादा स्पष्ट करा.

munotes.in

ड) टिप लिहा–किंमत ठरविण्याच्या पद्धती.

इ) वितरण साखळीचे प्रकार स्पष्ट करा.

फ) विपणनामध्ये वस्तुंची किंमत कशी ठरविली जाते ते स्पष्ट करा.

य) जनसंपर्क: चर्चा करा?

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) विक्रय कलेच्या मानसशास्त्राचे घटक स्पष्ट करा.

ब) ग्रामीण विपणनाची संकल्पना विषद करा.

क) चर्चा करा – विक्री प्रक्रीया.

ड) ब्लॉग म्हणजे काय?

इ) कोनाडा विपणन विषद करा.

फ) ई–विपणन संकल्पना स्पष्ट करा.

य) ग्रामीण विपणनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही 1 प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) बाजारपेठ व्याख्या सांगुन, बाजारपेठांचे वर्गीकरण सविस्तर लिहा.

ब) विक्रय कला अर्थ व व्याख्या सांगुन, विक्रय कलेची व्याप्ती स्पष्ट करा.

✤✤✤✤

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4659

[Total No. of Pages : 6

[5952]-SODL-115
F.Y.B.Com.
116-D : CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right side indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten. **[10]**

i) When did the consumer protection act come into force?

a) 1st April 2019 b) 1st March 2020

c) 1st May 2019 d) 20th July 2020

ii) A chemist sold you a medicine of expiry date, under which consumer right you can approach the consumer court?

a) Right of Safety b) Right to Seek Redressal

c) Right to Education d) Right to Equality

iii) Rights of consumer are protected under Consumer Protection Act______

a) 1986 b) 1990

c) 1982 d) 1991

iv) Which of the following are the ways and means of consumer protection?

a) Self-regulation by the business

b) Business associations

c) Government

d) All of the above

v) Why do we need to have set rules and regulations for consumer rights?

a) To protect and promote the interest of the consumers against unethical and unfair trade practices

b) To bring discipline in the country

c) To provide police protection to consumers during a dispute with the sellers

d) To make all the sellers fair and honest

vi) Consumer Protection Act is significant to _______

a) Immovable Goods

b) Movable Goods

c) Particular Goods and Services

d) All Goods and Services

P.T.O.

munotes.in

vii) Which type of E-Commerce is payment Gateway?

a) B2B b) B2C

c) G2C d) G2B

viii) E-Commerce may be carried out by using______modes.

a) SMS/phone conversation

b) Web

c) Email

d) All of them

ix) E-Commerce platforms like Snapdeal, Flipkart, Shop clues, etc. have ____scope of business.

a) National b) Local

c) Global d) None of these

x) The E-Commerce platform should provide facility to transaction for _____electronic payment.

a) Unprotected b) Secure

c) Unsafe d) Uncontrolled

xi) The delivery for the buyer of E-Commerce platform____thus resulting in dissatisfaction to the buyer.

a) Might not reach on promised date

b) May reach as per schedule

c) May reach in good condition

d) May arrive earlier than promised date

xii) Expansion of ECS ______.

a) Electronic Conversion Systems

b) Electronic Centred System

c) Electronic Cross Systems

d) Electronic Clearing System

Q2) Attempt any Five from the following. **[25]**

a) Write note on - Consumer movement in India.

b) Write note on - Standardization.

c) Write note on - Consumer education in India.

d) Write note on - Role of NGOs and Consumer organizations in India.

e) What are the advantages of e-commerce to organization?

f) Explain the need of business ethics.

g) What are the types of ethics?

munotes.in

Q3) Attempt any Five from the following **[25]**

a) What are the problems faced by consumers in India?

b) How can consumer protection be enhanced in India?

c) What are the responsibilities of the consumer?

d) What are the skills that are considered essential for a career in consumer studies filed?

e) What are the objectives of the Consumer Protection Act?

f) Why was the Consumer Protection Act, 1986 amended?

g) What are the reasons behind the rise of consumerism in India?

Q4) Attempt any one from the following. **[10]**

a) Explain the important objectives and strength of equator principles.

b) Explain the need for and importance of Consumer Protection.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

PA-4659

[5952]-SODL-115
F.Y.B.Com.
116-D : CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS
(2019 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजव्या बाजूचे आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) ग्राहक संरक्षण कायदा केंव्हा लागू झाला?

अ) 1 एप्रिल 2019 ब) 1 मार्च 2020

क) 1 मे 2019 ड) 20 जुलै 2020

ii) एका केमिस्टने तुम्हाला एक्सपायरी डेटचे औषध विकले तर खालीलपैकी कोणत्या ग्राहक हक्काखाली तुम्ही ग्राहक न्यायालयात जाऊ शकता?

अ) सुरक्षिततेचा अधिकार ब) निवारण मिळविण्याचा अधिकार

क) शिक्षणाचा अधिकार ड) समानतेचा अधिकार

iii) ग्राहक संरक्षण कायदा .... अंतर्गत ग्राहकांचे हक्क संरक्षित आहेत.

अ) 1986 ब) 1990

क) 1982 ड) 1991

iv) ग्राहक संरक्षणाचे खालीलपैकी कोणते मार्ग आणि माध्यम आहेत?

अ) व्यवसायाद्वारे स्वयं-नियमन ब) व्यावसायिक संघटना

क) शासन ड) वरील सर्व

v) ग्राहक हक्कांसाठी आपल्याला नियम आणि कायदे का ठरवावे लागतात?

अ) अनैतिक आणि अनुचित व्यापार पद्धतींपासून ग्राहकांच्या हिताचे संरक्षण करणे.

ब) देशात शिस्त आणणे.

क) विक्रेत्यांशी वाद असताना ग्राहकांना पोलिस संरक्षण देणे.

ड) सर्व विक्रेते निष्पक्ष आणि प्रामाणिक बनवणे.

munotes.in

vi) ग्राहक संरक्षण कायदा .... साठी महत्त्वपूर्ण आहे.

अ) स्थावर वस्तू ब) जंगम वस्तू

क) विशेष वस्तू आणि सेवा ड) सर्व वस्तू आणि सेवा

vii) पेमेंट गेटवे कोणत्या प्रकारचा ई–कॉमर्स आहे?

अ) B2B ब) B2C

क) G2C ड) G2B

viii) .... मोड वापरून ई–कॉमर्स केले जाऊ शकते.

अ) SMS/फोन संभाषण ब) वेब

क) ईमेल ड) ते सर्व

ix) स्नॅपडील, फ्लिपकार्ट, शॉप क्लू इ. सारख्या ई–कॉमर्स प्लॅटफॉर्मवर व्यवसायाची व्याप्ती .... आहे.

अ) राष्ट्रीय ब) स्थानिक

क) जागतिक ड) यापैकी नाही

x) ई–कॉमर्स प्लॅटफॉर्मने .... इलेक्ट्रॉनिक पेमेंटसाठी व्यवहाराची सुविधा प्रदान केली पाहिजे.

अ) असुरक्षित ब) सुरक्षित

क) असुरक्षित ड) अनियंत्रित

xi) ई–कॉमर्स प्लॅटफॉर्मच्या खरेदीदारासाठी जेंव्हा डिलिव्हरी .... तेंव्हा खरेदीदारामध्ये असंतोष निर्माण होतो.

अ) वचन दिलेल्या तारखेला पोहोचू शकत नाही

ब) वेळापत्रकानुसार पोहोचू शकते

क) चांगल्या स्थितीत पोहोचू शकते

ड) वचन दिलेल्या तारखेपेक्षा लवकर पोहोचू शकते

xii) ECS चा विस्तार ....

अ) इलेक्ट्रॉनिक रूपांतरण प्रणाली ब) इलेक्ट्रॉनिक केंद्रित प्रणाली

क) इलेक्ट्रॉनिक क्रॉस सिस्टम्स ड) इलेक्ट्रॉनिक क्लिअरिंग सिस्टम

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[25]**

अ) भारतातील ग्राहक चळवळ यावर टीप लिहा.

ब) टीप लिहा–मानकीकरण

क) भारतातील ग्राहक शिक्षण यावर टीप लिहा.

ड) भारतातील स्वयंसेवी संस्था आणि ग्राहक संस्थांची भूमिका यावर टीप लिहा.

munotes.in

इ) संस्थेला ई–कॉमर्सचे काय फायदे आहेत?

फ) व्यावसायिक नैतिकतेची गरज स्पष्ट करा.

य) नैतिकतेचे प्रकार कोणते आहेत?

प्र.*3)* खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **[25]**

अ) भारतातील ग्राहकांना कोणत्या समस्या भेडसावत आहेत?

ब) भारतात ग्राहक संरक्षण कसे वाढवता येईल?

क) ग्राहकांच्या जबाबदाऱ्या काय आहेत?

ड) ग्राहक अभ्यासामध्ये करिअरसाठी आवश्यक मानली जाणारी कौशल्ये कोणती आहेत?

इ) ग्राहक संरक्षण कायद्याची उद्दिष्टे काय आहेत?

फ) ग्राहक संरक्षण कायदा, 1986 मध्ये सुधारणा का करण्यात आली?

य) भारतात उपभोगवादाच्या उदयामागे कोणती कारणे आहेत?

प्र.*4)* खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर लिहा. **[10]**

अ) विषुववृत्त तत्त्वांची महत्त्वाची उद्दिष्टे आणि ताकद (शक्ती) स्पष्ट करा.

ब) ग्राहक संरक्षणाची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4660

[Total No. of Pages : 4

[5952]-SODL-116
F.Y.B.Com.
116E : BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP
(2019 CBCS Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following. **[10]**

i) Factors in the business environment over which a business has control are called ______

a) Internal Factors b) External Factors

c) Both d) None of the above

ii) The physical environment of a business consists of a _____and man-made components.

a) Natural b) Material

c) Environmental d) Physical

iii) When considering business, business responsibilities of _____have to be considered.

a) Politicians b) Society

c) Administration d) Government

iv) _____is the cause of Pollution.

a) Industrialization b) Population

c) Deforestation d) All of the above

v) ______energy is generated through crops like maize and soybean.

a) Solar Energy b) Wind Energy

c) Bio Energy d) Thermal Energy

vi) During monsoon, river water is ____polluted.

a) More b) Less

c) Medium d) None of the above

vii) _______is the element of Entrepreneurial behaviour?

a) Profit-orientation b) Resourcefulness

c) Calculated risk d) All of the above

P.T.O.

viii) The word "entrepreneur" comes from the _____

a) French b) Latin

c) English d) Spanish

ix) Successful entrepreneurs are very careful with _____management.

a) Money b) A poor person

c) Bankruptcy d) All of the above

x) Entrepreneurship is a ______concept.

a) Economical b) Social

c) Political d) None of the above

xi) ______is a process run by entrepreneur.

a) Business

b) Entrepreneurship

c) Job

d) All of the above

xii) _____is the full form of S in SWOT.

a) Strong b) Smart

c) Strength d) Sincere

Q2) Attempt any Five out of seven from the following. **[25]**

a) State the features of Business Environment.

b) State the causes of Sound Pollution.

c) State the effects of regional disequilibrium.

d) State the importance of Internal Entrepreneurship.

e) State the factors that make up personality.

f) Explain the nature of Entrepreneurship

g) Write the functions of Dristrict Industry Center.

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) What is meant by External Environment?

b) State the measures of Sound Pollution.

c) State the measures of regional disequilibrium.

d) Write note – Maharashtra Entrepreneurship Development Center

e) State the need of Entrepreneurship.

f) State the habits of Entrepreneur.

g) State the features of Entrepreneur.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

a) State the types of Business Environment.

b) State the Abraham H. Maslow's Hierarchy of needs.

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

PA-4660

[5952]-SODL-116

F.Y.B.Com.

116E : BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP

(2019 CBCS Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणतेही 10 प्रश्न सोडवा. **[10]**

i) व्यावसायिक पर्यावरणातील ज्या घटकांवर व्यवसायाचे नियंत्रण असते, त्या घटकांना .... असे म्हणतात.

अ) अंतर्गत घटक ब) बाह्य घटक

क) दोन्ही ड) वरीलपैकी नाही

ii) व्यवसायाच्या भौतिक वातावरणामध्ये .... आणि मानवनिर्मित घटक असतात.

अ) नैसर्गिक ब) साहित्य

क) पर्यावरणीय ड) शारीरिक

iii) व्यवसायाचा विचार करता .... च्या व्यवसाय विषयक जबाबदा-या विचारात घ्याव्या लागतात.

अ) राजकारण्यांच्या ब) समाजाच्या

क) प्रशासनाच्या ड) शासनाच्या

iv) .... हे प्रदूषणाचे कारण आहे.

अ) औद्योगिकीकरण ब) लोकसंख्या

क) जंगलतोड ड) वरील सर्व

v) मका आणि सोयाबिन यासारख्या पिकांच्या माध्यमातून .... ऊर्जा निर्माण केली जाते.

अ) सौर ब) पवन

क) जैव ड) औष्णिक

vi) पावसाळ्यात नदीचे पाणी .... प्रदूषित होते.

अ) जास्त ब) कमी

क) मध्यम ड) वरीलपैकी नाही

vii) उद्योजकीय वर्तनाचा घटक .... आहे.

अ) नफा अभिमुखता ब) साधन संपत्ती

क) गणितीय जोखीम ड) वरील सर्व

viii) उद्योजक हा शब्द .... मधून आला आहे.

अ) फ्रेंच ब) लॅटिन

क) इंग्रजी ड) स्पॅनिश

munotes.in

ix) यशस्वी उद्योजक .... व्यवस्थापनात खूप सावध असतात.

अ) पैशाच्या ब) गरीब व्यक्तीच्या

क) दिवाळखोरीच्या ड) वरील सर्व

x) उद्योजकता ही एक .... संकल्पना आहे.

अ) अर्थशास्त्रीय ब) सामाजिक

क) राजकिय ड) वरीलपैकी नाही

xi) .... ही उद्योजकाने चालविलेली प्रक्रिया आहे.

अ) व्यवसाय ब) उद्योजकता

क) नोकरी ड) वरील सर्व

xii) एस.डब्ल्यू.ओ.टी. यातील एस चे पूर्ण रूप .... आहे.

अ) स्ट्राँग ब) स्मार्ट

क) स्ट्रेंथ ड) सिन्सिअर

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) व्यावसायिक पर्यावरणाची वैशिष्ट्ये सांगा.

ब) ध्वनी प्रदूषणाची कारणे सांगा.

क) प्रादेशिक असमतोलाचे परिणाम सांगा.

ड) अंतर्गत उद्योजकतेचे महत्व सांगा.

इ) व्यक्तिमत्व घडविणारे घटक सांगा.

फ) उद्योजकतेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

य) जिल्हा उद्योग केंद्राची कार्ये लिहा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) बाह्य पर्यावरण म्हणजे काय?

ब) ध्वनी प्रदूषणाच्या उपाययोजना सांगा.

क) प्रादेशिक असमतोल कमी करण्यासाठीचे उपाय सांगा.

ड) टिप लिहा – महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र.

इ) उद्योजकतेची गरज सांगा.

फ) उद्योजकतेची सवयी सांगा.

य) उद्योजकाची वैशिष्टये सांगा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही 1 प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) व्यावसायिक पर्यावरणाचे प्रकार सांगा.

ब) अब्राहम एच. मॅस्लो यांचा गरजांच्या श्रेणीचा सिद्धांत सांगा.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4661

[Total No. of Pages : 4

[5952]-SODL-117
F.Y.B.Com.
116F : FOUNDATION COURSE IN COMMERCE
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any ten out of twelve from the following **[10]**

i) Joint Venture means permanent _______.
   a) Partnership b) Co-operative Society
   c) Sole Proprietor d) None of the above

ii) _______is given at the time of every transaction on the registered mobile number.
   a) OTP b) OMR
   c) PPB d) MCR

iii) The word Logistics is derived from the _____language.
   a) French b) German
   c) Latin d) Greek

iv) _____is achieved through Email.
   a) Planning b) Organising
   c) Co-ordination d) Management

v) E-Commerce is a very ____Process.
   a) Dynamic b) Slow
   c) Continuous d) None of the above

vi) Transactions between customers and customers come under _____
   a) B2B b) C2C
   c) B2C d) C2A

vii) An Organization is a group of _____Individuals.
   a) Two b) Five
   c) Ten d) Many

viii) Balancing resources is the _____function of an organization.
   a) Less important b) Fundamental
   c) Secondary d) None of the above

P.T.O.

munotes.in

ix) The types of business organization are private sector and _____

a) Trade Sector b) Industry Sector

c) Public Sector d) Business Sector

x) The liability of Sole Proprietorship is______

a) Limited b) Unlimited

c) Minimum d) None of the above

xi) Partnership business is governed by Partnership Act ______

a) 1932 b) 1956

c) 1992 d) 2013

xii) The Limited Liability Partnership Act came into existence in ______

a) 2010 b) 2008

c) 2020 d) 1932

Q2) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) Explain the importance of Public Sector.

b) Wrote a short note on 'Leasing Model'

c) State the objectives of Privatization.

d) Explain the Report of Malhotra Committee.

e) Describe the role of Entrepreneur in Social Development.

f) Explain the types of E-Commerce in brief.

g) Discuss the 'Organized Retail Selling'.

Q3) Attempt any five out of seven from the following. **[25]**

a) Explain the features of Company.

b) Write the functions of Business Model.

c) What are the objectives of Exim Policy?

d) Explain the concept 'Logistics' in detail.

e) State any five qualities of Entrepreneur.

f) Explain the types of Retail Selling.

g) Explain any five principles of Management.

Q4) Attempt any one out of two from the following. **[10]**

a) Define Administration and explain the features and importance of Administration.

b) What is Private Sector? Explain the advantages and disadvantages of Private Sector.

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 4]

PA-4661

[5952]-SODL-117

F.Y.B.Com.

116F : FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही 10 सोडवा. **[10]**

i) संयुक्त उपक्रम म्हणजे कायम स्वरूपी .... होय.

अ) भागीदारी ब) सहकारी संस्था

क) व्यक्तिगत व्यापारी ड) वरीलपैकी नाही

ii) नोंदणीकृत मोबाईल नंबर वर प्रत्येक व्यवहाराच्या वेळी .... दिला जातो.

अ) ओटीपी ब) ओएमआर

क) पीपीबी ड) एमसीआर

iii) लॉजिस्टिक्स हा शब्द .... भाषेतून आला आहे.

अ) फ्रेंच ब) जर्मन

क) लॅटिन ड) ग्रीक

iv) इ-मेल द्वारे .... साधले जाते.

अ) नियोजन ब) संघटन

क) समन्वय ड) व्यवस्थापन

v) इ-कॉमर्स ही अत्यंत .... प्रक्रिया आहे.

अ) गतिमान ब) सावकाश

क) निरंतर ड) यापैकी नाही

vi) ग्राहक आणि ग्राहक यांच्यातील व्यवहार .... च्या अंतर्गत होतात.

अ) बी 2 बी ब) सी 2 सी

क) बी 2 सी ड) सी 2 ए

vii) संघटना ही .... व्यक्तीचा समूह असते.

अ) दोन ब) पाच

क) दहा ड) अनेक

viii) संसाधानांमध्ये संतुलन राखणे संघटनेचे .... कार्य आहे.

अ) कमी महत्वाचे ब) मुलभूत

क) दुय्यम ड) वरीलपैकी नाही

munotes.in

ix) व्यवसाय संघटनेचे खाजगी क्षेत्र आणि .... असे प्रकार पडतात.

अ) व्यापार क्षेत्र ब) उद्योग क्षेत्र

क) सार्वजनिक क्षेत्र ड) व्यवसाय क्षेत्र

x) व्यक्तिगत व्यापाराची जबाबदारी .... असते.

अ) मर्यादित ब) अमर्यादित

क) कमीत कमी ड) वरीलपैकी नाही

xi) भागीदारी व्यवसाय हा भागीदारी कायदा .... नुसार चालतो.

अ) 1932 ब) 1956

क) 1992 ड) 2013

xii) मर्यादित दायित्व भागीदारी कायदा .... मध्ये अस्तित्वात आला.

अ) 2010 ब) 2008

क) 2020 ड) 1932

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) सार्वजनिक क्षेत्राचे महत्व स्पष्ट करा.

ब) लिजिंग प्रतिमान यावर टिप लिहा.

क) खाजगीकरणाची उद्दिष्टये सांगा.

ड) मल्होत्रा समितीचा अहवाल स्पष्ट करा.

इ) उद्योजकाच्या सामाजिक विकासातील भूमिकेचे वर्णन करा.

फ) इ–कॉमर्सचे प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.

य) संघटित किरकोळ विक्री यावर चर्चा करा.

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा. **[25]**

अ) कंपनीची वैशिष्टये स्पष्ट करा.

ब) व्यवसाय प्रतिमानाची कार्ये लिहा.

क) आयात–निर्यात धोरणाची उद्दिष्टये काय आहेत?

ड) लॉजिस्टिक्स ही संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.

इ) उद्योजकाचे कोणतेही पाच गुण सांगा.

फ) किरकोळ विक्रीचे प्रकार स्पष्ट करा.

य) व्यवस्थापनाची कोणतीही पाच तत्वे स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणताही 1 प्रश्न सोडवा. **[10]**

अ) प्रशासनाची व्याख्या सांगून प्रशासनाची वैशिष्टये व महत्व स्पष्ट करा.

ब) खाजगी क्षेत्र म्हणजे काय? खाजगी क्षेत्राचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.

munotes.in

Total No. of Questions: 4]

SEAT No. :

PA-4662

[Total No. of Pages : 2

[5952]-SODL-118
F.Y.B.Com.
117A : ADDITIONAL ENGLISH
(2019 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to right indicate Marks.*

Q1) Attempt any 10 out of 12 from the following. **[10]**

a) Gandhiji decided to take lessons in various fields to make himself a perfect English gentleman. What were those fields?

b) 'And they have their exits and their entrances'. What do the words 'exits' and 'entrances' mean?

c) What was called 'pin money'?

d) On whose lives, Tolstoy's stories are focused?

e) Which country appointed John Masefield as poet Laureate?

f) Which books are mentioned by Robert Lynd in the essay 'The Pleasures of Ignorance'?

g) Where, according to J.C. Hill, do good manners come from?

h) Whom does the poet address as 'thee' and 'my father' in 'Where the Mind is without Fear'?

i) What makes the narrator nervous at a bank?

j) What was the main reason for the composition of the essay 'The Sporting Spirit'?

k) Why was Wordsworth against conventional poetry?

l) What does the Fortune Teller revolve around?

munotes.in

Q2) Attempt any 05 out of 07 from the following. **[25]**

a) Bring out the nostalgic elements in the poem 'My Grandmother's House'?

b) How did the modern worker become ignorant and helpless?

c) What has made the essay 'The Pleasures of Ignorance' interesting? How?

d) Discuss how the poem 'To Daffodils' deals with celebration of nature.

e) What according to J.C. Hill, is the common factor about all boys and girls?

f) According to the poet, how should knowledge be, in the poem 'Where the Mind is without Fear'?

g) What is the primary concern of 'The Sporting Spirit'?

Q3) Attempt any 05 out of 07 from the following. **[25]**

a) What truths about humankind did Michael learn?

b) What is the message of the poem 'Laugh and Be Merry'?

c) What decision has the author taken after the episode at the bank?

d) What are two things the poet mentions that he sees happening to mothers?

e) Comment on the linguistic landscape of 'The Fortune Teller'.

f) How does Adam Smith appreciate the value of labour?

g) Describe 'My Grandmother's House' as a confessional poem.

Q4) Attempt any 01 out of 02 from the following. **[10]**

a) What is the central idea of the poem 'My Grandmother's House'? Explain in detail.

b) Draw a character sketch of the narrator of the story 'My Financial Career'.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4663

[Total No. of Pages : 3

[5952]-SODL-119
F.Y.B.Com.
MARATHI (मराठी)
117B : भाषा, साहित्य आणि कौशल्य विकास व भाषा आणि कौशल्य विकास
(2019 Pattern)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना : *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. *1)* खालीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी वीस शब्दांत लिहा. **[10]**

i) निबंध म्हणजे काय?

ii) महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांचा जन्म केंव्हा व कोठे झाला?

iii) 'केली पण शेती' या लेखाचे लेखक कोण आहेत ते लिहा?

iv) 'उत्कर्षवाटा', या पाठ्यपुस्तकातील शरद जोशी यांचे योगदान हा लेख कोणी लिहिला आहे?

v) 'ज्ञानयुगातील नेतृत्व' या लेखातून मांडलेल्या कोणत्याही दोन समस्या लिहा?

vi) 'चला जरा काम करू' या लेखात राजेश मंडलिक यांनी कोणत्या देशाच्या भेटीतील प्रवासातील अनुभव कथन केले आहे?

vii) 'भारत विकास ग्रुपचे' संस्थापक कोण आहेत?

viii) अर्जलेखन म्हणजे काय?

ix) इतिवृत्त म्हणजे काय?

x) आजचे युग कशाचे मानले जाते?

xi) जाहिरातींची माध्यमे लिहा?

xii) नीलिमा मिश्रा यांनी कोणत्या संस्थेची स्थापना केली?

munotes.in

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा. **[25]**

i) 'सहकारी चळवळ, शेती आणि सुधारणा', या लेखातून महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांचे कार्य स्पष्ट करा?

ii) 'केली पण शेती', या लेखात हेमांगी जांभेकर यांच्या गांडूळ शेतीचे महत्त्व लिहा.

iii) युनिकोड वापराचे फायदे लिहा?

iv) माहितीपत्रकाची आवश्यकता थोडक्यात स्पष्ट करा?

v) तुमच्या मित्राचा शालान्त परीक्षेत गुणवत्ता यादीत प्रथम क्रमांक आला. त्याला अभिनंदन पर पत्र लिहा?

vi) सारांशलेखनाचे महत्त्व स्पष्ट करा?

vii) खालील पारिभाषिक संज्ञाचा मराठी अर्थ लिहा?

1) Admission

2) Bio-data

3) Certificate

4) Senior

5) Workshop

munotes.in

प्र.3) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा. **[25]**

i) 'शरद जोशी यांचे योगदान', या लेखातून भारतातील दारिद्र्याची कोणती कारणे सांगितली आहेत?

ii) इतिवृत्तलेखन म्हणजे काय? ते सांगून इतिवृत्त लेखनाचे प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा?

iii) जाहीर निवेदनाचे घटक स्पष्ट करा?

iv) तुम्ही शिक्षण घेत असलेल्या महाविद्यालयातील अभ्यासिका खुली करण्याबाबत महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांना विनंती अर्ज करा?

v) भाषांतराचे महत्त्व स्पष्ट करा?

vi) आकाशवाणीसाठी जाहिरात लेखन करताना पाळावयाच्या सूचना स्पष्ट करा?

vii) **खालील इंग्रजी भाषेतील उताऱ्याचे मराठी भाषेत भाषांतर करा?**

Freedom is the greatest gift. God can give nation, but freedom is a strang gift. If we do not wish to lose freedom, we should show our love for it. This love we must show both in words and deeds. It is not enough to say, I am Indian and I am proud of it. We must ask ourselves, 'Is our motherland proud of us?' Love is shown in sacrifice are we ready to die for our country?

प्र.4) **खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर सुमारे 200 शब्दांत लिहा.** **[10]**

i) **'बीजमाता: राहीबाई पोपेरे', या लेखातून राहीबाई पोपेरे यांचे शेतीविषयक कार्य सविस्तर स्पष्ट करा?**

ii) **'भारत विरूद्ध श्रीलंका' यांच्यातील एकादिवशीय क्रिकेट सामना पुण्यात घ्यावा की कोल्हापूर याची पाहणी करण्यासाठी नेमलेल्या समितीचे इतिवृत्त तयार करा?**

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PA-4664

[Total No. of Pages : 2

[5952]-SODL-120

F.Y. B.Com.

HINDI (हिंदी)

117 -C : वैकल्पिक हिंदी

(2019 Pattern)

समय *: 3 घंटे]* *[कुल अंक : 70*

सूचनाएँ :- *1)* सभी प्रश्न अनिवार्य है।

2) दाहिनी ओर के अंक प्रश्न के गुण दर्शाते है।

प्र.1) निम्नलिखित प्रश्नों के जवाब एक वाक्य में लिखिए। (सिर्फ 10) **[10]**

i) धर्मवीर भारती ने 1960 से 1987 तक किस पत्रिका का संपादन किया।

ii) दुष्यंत कुमार के पहले काव्यसंग्रह का शिर्षक क्या है?

iii) किसी भी कहानी का सबसे महत्वपूर्ण तत्व क्या होता है?

iv) 'उसने कहा था' कहानी के लेखक का नाम क्या है?

v) शिक्षाशास्त्री एवं भाषावैज्ञानिकों ने वैज्ञानिकता के लिए कौन-सी लिपि की सराहना की है?

vi) फोर्ट विलियम कॉलेज के हिंदुस्थानी विभाग के प्रथम अध्यक्ष कौन थे?

vii) हिंदी काव्यधारा में कौन-सी कविता का महत्व है?

viii) कवि कुंवर नारायण किसे सबसे बडा मूल्य मानते है?

ix) कथा कहने और सुनने की परंपरा का सूत्रपात भारत में कब से शुरू हुआ?

x) 'सलाम' कहानी में किसकी शादी का चित्रण है?

xi) 'संवाद' किस भाषा का शब्द है?

xii) मशीन अनुवाद प्रणाली किसके अंतर्गत मानी जाती है?

P.T.O.

munotes.in

प्र.2) निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में (50 से 100 शब्दों) में लिखिए। (सिर्फ 5) **[25]**

अ) 'स्वदेश के प्रति' कविता किस भावना से रची गई है?

ब) 'उदास तुम' कविता में कवि ने किस अनुभूतियों पर प्रकाश डाला है यह संक्षेप में लिखिए।

क) हिंदी साहित्य की भक्तिकाल काव्यधारा का संक्षेप में परिचय दीजिए।

ड) 'जंगलदाह' कहानी की कथावस्तु संक्षेप में लिखिए।

इ) 'व्यथा का सरगम' कहानी किन हालात को केंद्र में रखकर लिखि गई है?

फ) देवनागरी के प्रचार-प्रसार में केंद्रीय हिंदी निदेशनालय की कोई भी पाँच योजनाएँ संक्षेप में लिखिए।

य) ई-मैगजीन और ई-पेपर्स क्या है? संक्षेप में लिखिए।

प्र.3) निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में (50 से 100 शब्दों) में लिखिए। (सिर्फ 5) **[25]**

अ) 'कलगी बाजरे की' कविता का मूलस्वर संक्षेप में लिखिए।

ब) कवयित्रि कात्यायनी के काव्य में स्त्री के कौन-से रूप अभिव्यक्त हुए है संक्षेप में लिखिए।

क) हिंदी के आधुनिक सॉफ्टवेअर टुल संक्षेप में बताइए।

ड) ओमप्रकाश वाल्मीकि के लेखन की विशेषता संक्षेप में स्पष्ट कीजिए।

इ) शेखर जोशी की कहानियाँ किन लोगों से प्रभावित है, उस पर प्रकाश डालिए।

फ) 'चिठ्ठी' कहानी के रोचक पहलुओं को संक्षिप्त स्वरूप में स्पष्ट कीजिए।

य) अनुवाद को कला के रूप में माननेवाले विद्वानों का क्या अभिप्राय है?

प्र.4) निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर विस्तार से लिखिए (100 से 200 शब्दों में) (सिर्फ 1) **[10]**

अ) कहानी विधा के विभिन्न तत्वों का परिचय विस्तार से लिखिए।

ब) इंटरनेट की उपयोगिता और उसकी कार्यप्रणाली विस्तार से स्पष्ट कीजिए।

✈ ✈ ✈

munotes.in